

ВИЗНАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ І НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

*Немовленко Т. А, Щербакова Ю. О,
здобувачі вищої освіти СВО «Бакалавр»
ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій*

*Науковий керівник – Красота О. Г.,
кандидат економічних наук, доцент*

Основним нормативним документом, що регламентує облік основних засобів підприємств в нашій країні, є П(С)БО 7 «Основні засоби». Аналогом вітчизняного стандарту вважають Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». Однак, перелік об'єктів основних засобів, облік яких регулюють обидва стандарти не є ідентичним.

Згідно з П(С)БО 7, основними засобами визнаються матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [3].

За МСБО 16 «Основні засоби» об'єкти беруться на облік як основні засоби, якщо є намір експлуатувати їх понад один звітний період (рік) у виробництві продукції або в процесі продажу товарів, надання послуг, а також з адміністративною метою, і якщо ці об'єкти (кожен окремо) відповідають одночасно двом умовам: по-перше, є ймовірність отримання економічних вигід від їх використання; по-друге, можливість надійно (достовірно) оцінити їх у вартісному вимірі. Таким чином, незважаючи на різницю у формулюванні, жодних відмінностей по суті у цьому питанні немає. Існують певні відмінності в підходах до класифікації основних засобів. В міжнародних стандартах здійснюється поділ основних засобів за класами, під якими розуміють групу активів, однакових за характером і способом використання в діяльності суб'єкта господарювання [2].

У МСБО 16 «Основні засоби» виділено наступні класи основних засобів: земля; земля та будівлі; машини та обладнання; кораблі; літаки; автомобілі; меблі та приладдя; офісне обладнання. П(С)БО 7 «Основні засоби» виділяє наступні групи основних засобів: земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель; будинки, споруди; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, приладдя, інвентар (меблі); тварини; багаторічні насадження; інші основні засоби. При цьому, під групою основних засобів розуміють сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів. Тобто суттєвої різниці між групою і класом у даному випадку немає, проте набір цих груп (класів) є

різним. Важливим аспектом обліку основних засобів є їх оцінка при надходженні. Відомо, що придбані або створені основні засоби зараховують на баланс за первісною вартістю. Це положення наведене як в національних, так і в міжнародних стандартах [1].

При первісній оцінці об'єктів основних засобів за міжнародними стандартами до їх вартості може включатися резерв майбутніх витрат на демонтаж, ліквідацію об'єкта і відновлення ділянки після закінчення терміну експлуатації.

За міжнародними стандартами балансова вартість об'єкта основних засобів може бути зменшена на суму отриманих державних грантів (субсидій), якщо таке фінансування було пов'язане з придбанням саме цього об'єкта. Облік отримуваних грантів регулюється МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» [2].

Суттєво відрізняється порядок відображення в обліку переоцінки накопиченого зносу під час переоцінки вартості об'єкта. МСБО 16 передбачає два методи переоцінки суми зносу:

а) сума накопиченого зносу перераховується пропорційно до зміни валової вартості активу;

б) сума зносу виключається з вартості активу.

У П(С)БО 7 другий метод відсутній: передбачено використовувати лише перший (пропорційний) метод коригування накопиченого зносу [3].

Сучасний стан обліку основних засобів в Україні певною мірою відповідає вимогам міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і звітності, але має окремі розбіжності. Ці розбіжності стосуються, як обліку основних засобів (в аспектах щодо формування первісної вартості, переоцінки, нарахування амортизації тощо), так і відображення інформації про них у фінансовій звітності. Така ситуація є цілком закономірною, адже процес адаптації нормативної бази України до вимог міжнародних стандартів обліку і звітності триває. На даному етапі важливим є розуміння необхідності безпосередньої участі України у процесі формування міжнародних стандартів з метою врахування національних інтересів.

Список використаних джерел

1. Утенкова К.А. Облік основних засобів за міжнародними та національними стандартами. *Облік і фінанси*. 2014. № 2. С. 8
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 Основні засоби від 27 квіт. 2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0288-00>.